

9. ÇANAKKALE
J. TH BIENNIAL / BIENALI

Kamusal Alanda Sanat Çalıştayı ve Paneli Raporu

19 - 20 EKİM 2024

ÇANAKKALE

MODERASYON

RAPORLAMA

Yılmaz Deęer
Y. Mimar, Aura İstanbul

Gizem Gezenoęlu
Büşra Emir

KATILIMCILAR

Prof. Dr. Asu Aksoy
Kültür Politikaları

Cem Sorgu
Mimar

Deniz Erbaş
MAHAL Sanat – CABININ

Esra Carus
Sanatçı

Prof. Dr. Evren Karayel Gökkiye
ÇOMÜ Rektör Yrd.

Günnur Özsoy
Sanatçı

İlyas Serhat Kiraz
Sanatçı

Meral Deęer
Sanatçı

Rıdvan Gölcük
Troya Müze Müdürü

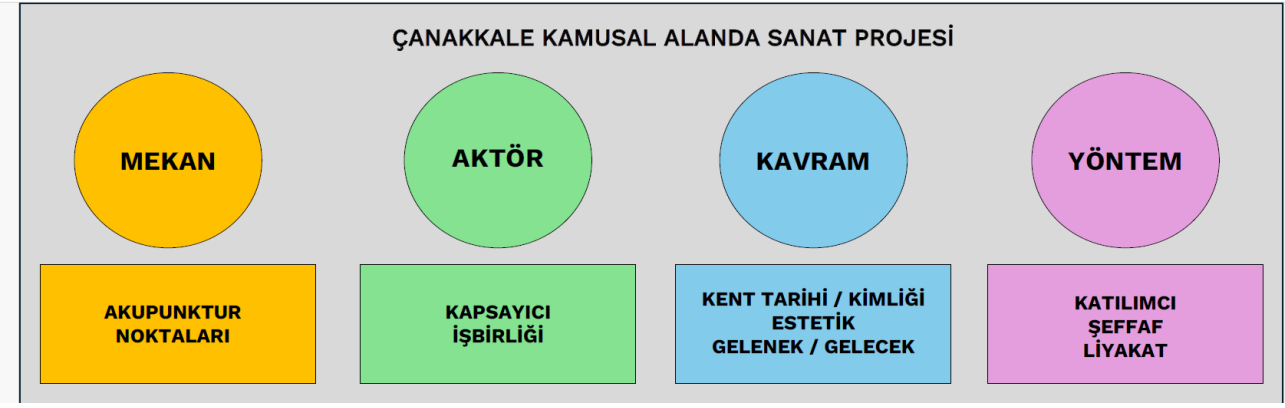
Prof. Dr. Rüstem Aslan
Troya Kazı Başkanı

Doç. Dr. Seyhan Boztepe
anakkale Bienali Kurucu Direktörü

Doç. Dr. Tolga Özden
ÇOMÜ Mimarlık Bölüm Başkanı

Zeynep Bodur Okyay
Başkan ve CEO, Kale Grubu

Prof. Dr. Zübeyde Füsün Üstel
Kültür Politikaları

Kamusal Alanda Sanat Çalıştayı: Yol Haritası ve Aksiyon Planı

"Kamusal Alanda Sanat" çalıştayı, toplumun sanatla buluşabileceği ilham verici mekânlar yaratmak, kamusal alanda sanatı daha derinlemesine anlamak ve bu alanda bir yol haritası oluşturmak amacıyla düzenlenmiştir. Çalıştayda; sanatçılar, mimarlar, tasarımcılar, akademisyenler ve sivil toplum kuruluşları gibi yerel paydaşlar, kamusal sanat için katılımcı bir modelin yol haritasını oluşturmak üzere bir araya gelmiştir. Farklı disiplinlerden ve farklı kuşaklardan uzmanların iki gün boyunca "Kamusal Alanda Sanat" kavramına dair kendi birikimlerini paylaştıkları, Çanakkale'ye özgü tarihsel ve kültürel katmanlar üzerine fikir alışverişinde buldukları çalıştay; kamusal alanda sanat projeleri için uzun vadeli bir stratejik yol haritasının ilk adımı niteliğindedir. Çalıştay süresince paylaşılan fikirler, yaratıcı ve sürdürülebilir çözümler geliştirilmesi için güçlü bir temel oluşturmuştur. Çanakkale, bu projeler için potansiyel bir pilot kent olarak değerlendirilmekle birlikte, çalıştayın çıktıları Çanakkale ile sınırlı olmayıp Türkiye genelinde uygulanabilirlik hedeflenmektedir. İki günlük fikir alışverişi ve beyin fırtınası süreci sonucunda, Kale Grubu desteğiyle ve Kale Tasarım ve Sanat Merkezi'nin (KTSM) yürütücülüğünde gerçekleşmesi planlanan kamusal alanda sanat projelerinin yol haritasını oluşturmak üzere ilk adımlar atılmıştır.

Çalıştayda ön plana çıkan konulardan biri, Çanakkale'deki kamusal alanların sanatsal projeler için yeniden değerlendirilmesidir. Bu bağlamda, İskele Meydanı ve Halk Bahçesi gibi şehir merkezindeki alanlar, projelerin temel eksenini oluşturacak alanlara örnek olarak değerlendirilmesidir. Çanakkale'nin İskele Meydanı gibi kentlilerin geçmişten günümüze geçiş ve güçlü karşılama mekanlarındaki stratejik geçiş noktalarındaki projelerle, kentin farklı bölgelerinde kültürel bağlar oluşturulması hedeflenmektedir. Bu strateji ile, kamusal alanda sanat projelerinin kentin çeşitli alanlarına yayılarak kalıcı kültürel ağlar oluşturması amaçlanmaktadır. Çalıştay katılımcıları, kamusal alanların sanat yoluyla düşünme-deneyimleme imkan alanları haline gelmesinde odağın sadece karasal alanlarla sınırlı olmaması gerektiğini vurgulamış ve bu süreçte deniz ve çevresinin de projelere dahil edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Katılımcı süreçlerin önemine vurgu yapılan çalıştayda, yereldeki tüm kültür ve sanat kurumları ile birlikte, gerek Çanakkale'nin gerekse de geniş bölge coğrafyasının kültürel değerlerinin en geniş toplumsal katılımı ile ele alınacağı arama-öğrenme ve birlikte yapma programlarının geliştirilmesi gerekliliği de ele alınmıştır.

Çalıştayda yapılan tartışmalar sırasında, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının, üniversitelerin ve Çanakkale'nin kültürel aktörlerinin sürece dahil edilmesiyle güçlü işbirliklerinin kurulmasının önemi vurgulanmıştır. Katılımcı bir model oluşturmak amacıyla, KTSM'nin Çanakkale'de etkin bir temsil yapısı kurması önemli bir adım olarak değerlendirilmiştir. Çanakkale'nin yaratıcı insanların göçü ve

genç nüfus için bir çekim merkezi olma potansiyeli de bu süreçte göz önüne alınacak faktörlerden biridir.

Çalıştayda öne çıkan bir diğer başlık ise, kentin farklı bölgelerinde kültürel bağlar oluşturmayı ve sivil katılımı artırmayı amaçlayan yenilikçi bir yaklaşım olan "akupunktur noktaları" kavramıdır. Bu kavram, kentteki stratejik geçiş alanlarını ve sosyal etkileşim noktalarını belirleyerek, bu alanlarda gerçekleştirilecek kamusal alanda sanat projeleri ile derin ve kalıcı kültürel bağlar oluşturmayı hedeflemektedir. "Akupunktur noktaları," sadece mekânsal alanları değil, toplumsal katmanları da harekete geçiren merkezler olarak ele alınmıştır. Belirlenen noktalarda planlanacak projeler aracılığıyla halkın, kentin dinamikleriyle bütünleşmiş sanatsal ve kültürel etkinliklere aktif olarak katılması teşvik edilecektir.

Katılımcı süreçlerin önemine vurgu yapılan çalıştayda, sivil katılımın ve halka yönelik eğitim programlarının geliştirilmesi gerekliliği de ele alınmıştır. Çalıştayda, gençlere ve çocuklara yönelik programlarla toplumun her kesimine ulaşan projelerin önemi vurgulanmış, ayrıca Çanakkale'nin yerel kültürel mirasına dayalı sözlü tarih çalışmalarının da bu sürece dahil edilmesi önerilmiştir.

Çalıştayda ele alınan konular, gelecek çalışmalarla daha da derinleştirilecek ve somut adımlara dönüştürülecektir. Kamusal alanlarda sanatın toplumsal ve kültürel etkileşimi güçlendiren potansiyelini keşfetmeye devam edeceğiz. Ayrıca, katılımcı süreçlerin ve yerel paydaşların rolü daha geniş kapsamlı projelerle pekiştirilerek, kentlerin kültürel dokusuyla uyumlu, sürdürülebilir sanat projeleri hayata geçirilecektir. Bu çalışmalarla, kamusal alanda sanatın toplumla buluşma biçimleri yeniden şekillendirilecek ve yeni stratejilerle daha geniş bir etki alanı oluşturulacaktır. Bu heyecan verici yolculukta bize katılmak ve gelişmelerden haberdar olmak için bizi takip edin.